

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce: **D. P.**, nar. . . , státní příslušnost Ukrajina, t. č. D. čp. , PSČ , zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Jablonského 604, Plzeň, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schr. 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2013, č. j. OAM-278/LE-BE03-K07-2013,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Ustanovené advokátce JUDr. Anně Doležalové se přiznává odměna za zastoupení žalobce ve výši 6.800,- Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 6. 12. 2013, č. j. OAM-278/LE-BE03-K07-2013, rozhodl žalovaný podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), o neudělení mezinárodní ochrany žalobci.

Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou, v níž zpochybnil závěr žalovaného o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a namítl rovněž porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Žalobce v doplňku žaloby upřesnil, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo pronásledování ze strany ukrajinských vyděračů. V této souvislosti dodal, že se obává dalšího obtěžování vyděrači, kteří mu vyhrožovali opakovaně. Skutečnost, že se tak stalo poprvé až na území ČR, označil z hlediska naplnění podmínek ustanovení § 14a zákona o azylu za irelevantní s tím, že v jeho případě se jedná o tzv. uprchlíka *sur place* (tj. uprchlíka na místě), neboť v okamžiku odchodu ze země nebyl uprchlíkem a stal se jím později v důsledku okolností nastalých v době jeho nepřítomnosti. Žalobce označil jednání členů mafie spočívající v nátlaku na žalobce jako nelidské a ponižující. V plném rozsahu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 9. 2. 2010, č. j. Azs 74/2009-51, neboť vyslovil nesouhlas s tvrzením žalovaného, že se může v případě potíží obrátit o pomoc na příslušné státní orgány své vlasti. Žalobce by nebyl schopen vyřešit svou situaci ani přestěhováním v rámci Ukrajiny, protože občané Ukrajiny podléhají povinnosti úřední registrace v nově zvoleném bydlišti, navíc příslušné orgány nejsou všude dostupné. Podle názoru žalobce žalovaný pochybil, pokud se vůbec nezabýval ani osobními poměry žalobce, zejména jeho ekonomickou situací. S ohledem na uvedené navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, v plném rozsahu odkázal na obsah správního spisu a na napadené rozhodnutí. Dodal, že v průběhu řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti byla špatná ekonomická situace žalobce v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu v ČR. Žalovaný označil námitku ohledně porušení ustanovení § 3 správního řádu jako nedůvodnou s tím, že žalobci byla poskytnuta možnost, aby v řízení měl možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které ho vedly k opuštění vlasti. Byl mu poskytnut prostor, aby uvedl vše, co považuje za důležité pro rozhodnutí. Podle žalovaného žalobce v průběhu řízení neuváděl skutečnosti, které by svědčily tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů azylově relevantních, tj. dle § 12 zákona o azylu. Žalobci byla poskytnuta možnost, aby se seznámil ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu s obsahem podkladů. Žalobce se s nimi seznámil a nepožadoval jejich doplnění. Žalovaný dodal, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až po svém zadržení policií, kdy s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Navíc se jedná již o jeho druhou žádost (poprvé požádal o mezinárodní ochranu dne 14. 3. 2005 pod identitou D. S.. Rozhodnutím ze dne 11. 4. 2005, č. j. OAM-548/VL-10-09-2005, bylo řízení zastaveno, protože žalobce se ani po opakované výzvě nedostavil k pohovoru. Žalovaný dodal, že na Ukrajině existuje dostatečný mechanismus ochrany práv jednotlivců, kterého může žalobce využít. Zde odkázal na informaci MZV ze dne 19. 9. 2012, č.j. 113285/2012-LPTP. Současně žalovaný upozornil na výpověď žalobce, který uvedl, že poslední problémy s vyděrači měl v roce 2005 a od té doby nebyl kontaktován ani vydírán. Žalovaný tak odkázal na platnou judikaturu (konkrétně na rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004). Žalovaný uzavřel, že podle jeho názoru je žádost žalobce ryze účelová, protože žalobcem uvedené důvody nejsou azylově relevantní. Azylové řízení nelze chápat jako náhradní řešení v případě, kdy cizinec nesplňuje podmínky pro získání trvalého pobytu podle zákona o pobytu cizinců. K námitce udělení tzv. doplňkové ochrany, žalovaný uvedl, že žalobce sám připustil, že kontakt mafiánů v roce 2005. Současné úvahy ohledně možného jednání mafiánů mají podle jeho názoru pouze spekulativní charakter a nelze je podřadit pod vážnou újmu zmíněného ustanovení. K námitce žalobce, že se v jeho případě jedná o tzv. uprchlíka „*sur place*“, žalovaný odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2012, č. j. 5 A 746/2000-31, a dodal, že podle jeho názoru nelze definici pronásledování na posuzovaný případ užít. Žalovaný tak v plném rozsahu odkázal na odůvodnění napadeného

rozhodnutí s tím, že se nedomnívá, že by porušil žalobcem citovaná ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce do ČR přicestoval v září roku 2001 na platný pas a cestovní vízum. Živil se jako dělník na stavebách a bydlel u příbuzných. Pak si chtěl pobyt v ČR prodloužit, ale Ukrajinci, na které se obrátil, jej podvedli a pas mu nevrátili. Žalobce byl poprvé zadržen policií ČR v roce 2002. Tehdy vystupoval pod identitou D. S.. Na objasnění této okolnosti uvedl, že doufal, že si zde zajistí doklady na jméno P.. Dne 27. 1. 2003 bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a byl mu zakázán pobyt zde na tři roky. Žalobce však nevycestoval, čímž spáchal trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Žalobce byl odsouzen k trestu vyhoštění na tři roky. Ani po té však nevycestoval. Dne 10. 8. 2011 byl policií zadržen a dne 12. 8. 2011 mu bylo rozhodnutím č. j. KRPA-50492/ČJ-2011-000022, uloženo správní vyhoštění na tři roky. Žalobce opět nevycestoval a ani si svůj pobyt nelegalizoval. Byl opět zajištěn policií, bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění. Žalobce upřesnil, že s vyděrači začal mít problémy ve vězení na Ruzyni. Spoluvězni po něm vyžadovali tzv. výpalné. I po propuštění po něm vyžadovali zasílání peněz. Poprvé tak začal mít problémy s Ukrajinci v roce 2005, když požádal o azyl. Zmínění Ukrajinci byli stejně jako on žadatelé o mezinárodní ochranu. Žalobce se proto raději k pohovoru ohledně žádosti nedostavil, a proto bylo řízení o jeho žádosti zastaveno. Žalobce dodal, že od roku 2005 jej již nikdo nekontaktoval ani nevydíral.

Podle § 14a zákona o azylu se udělí doplňková ochrana cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo státu svého posledního trvalého bydliště. Podle § 14 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se za vážnou újmu považuje, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, protože v projednávané věci se má za to, že žalobce i žalovaný s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání souhlasí (§ 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Jako důvodnou soud v první řadě neposoudil námitku ohledně nesprávného závěru o neudělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. V této souvislosti soud nemohl přehlédnout, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně uvedl, že v řízení nevyšly najevo skutečnosti, které by nasvědčovaly hrozbě vystavení žalobce nelidskému či ponižujícímu zacházení. Ani soud nemohl přehlédnout, že žalobce zmínil problémy s „mafiiány“, kteří jej kontaktovali poprvé v ČR, současně však dodal, že naposled se tak stalo v roce 2005. Za situace, kdy žalobce má možnost obrátit se na příslušné orgány své země (viz informace MZV ze dne 19. 9. 2012, č.j. 113285/2012-LPTP, která je součástí správního spisu), považuje soud jeho tvrzení za nepodložené či ryze spekulativní. Soud konstatuje, že institut tzv. uprchlíka „sur place“ nelze za popsané situace a ve světle rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2012, č. j. 5 A 746/2000-31, na posuzovaný případ vůbec aplikovat, protože žalobce v zemi původu nevyvíjel žádnou politickou aktivitu, alespoň

se v tomto smyslu před správním orgánem o jakýchkoli politických aktivitách nezmínil, resp. je popřel. Stejně jako žalovaný ani krajský soud nemohl přehlédnout, že žalobce naposled zmínil údajné vydírání mafií“ v roce 2005 a posléze vyloučil, že by k němu docházelo.

Krajský soud rovněž shrnuje, že žalobcem uváděné důvody odjezdu z Ukrajiny jsou výlučně ekonomické povahy, resp. jedná se o snahu zajistit si v ČR práci. Podle názoru soudu žalovaný nikterak nevybočil z mezí přípustného správního uvážení při hodnocení věrohodnosti žalobcem uvedených skutečností. Jak uvedl i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), viz rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č.j. NSS 6 Azs 386/2004-40 „[J]elikož často není v možnostech žadatele o azyl prokázat svá tvrzení jiným způsobem než vlastní věrohodnou výpovědí, je srovnání skutečností jím uvedeným v žádosti o azyl, vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru významným měřítkem jeho věrohodnosti. Pokud tedy žadatel některé podstatné skutečnosti vůbec nezminí ve své žádosti a zejména ve vlastnoručně psaném prohlášení a uvede je až u pohovoru, nelze správnímu orgánu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností. To platí spíše, jestliže žádost o azyl zároveň obsahuje sdělení, že jiné než uvedené důvody k podání žádosti o azyl žadatele nevedly.“ Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaný poskytl žalobci veškeré podmínky k tomu, aby mohl sdělit skutečnosti, které považuje za relevantní v řízení o udělení mezinárodní ochrany a následně je velmi pečlivě hodnotil ve všech souvislostech. Soud přisvědčil závěru žalovaného, že v případě žalobce neexistují odůvodněné obavy, pro které by mohl být v zemi původu pro azylově relevantní důvody pronásledován, a že žalobce vycestoval z Ukrajiny výhradně z ekonomických důvodů ve snaze získat práci. Soud tak sdílí řádně odůvodněný závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Ostatně i v této souvislosti rovněž soud odkazuje žalobce na ustálenou judikaturu (např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. 7 Azs 117/2004), podle něhož je institut azylového řízení mimořádným institutem a nelze se jím domáhat legalizace pobytu na území České republiky, neboť k tomuto účelu slouží jiný právní předpis, konkrétně zákon o pobytu cizinců. Přesně takto byl žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí poučen.

Vzhledem ke skutečnosti, že od vydání napadeného rozhodnutí došlo na Ukrajině k zásadním společenským změnám, zabýval se soud nad rámec žalobních bodů i touto problematikou. Ohledně dalšího vývoje na Ukrajině soud uvádí, že je namístě aplikovat zásadu *non-refoulement* pokud „by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozící vážnou újmu v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z vyjádření žadatele v žádosti nebo při pohovoru a ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení či známých z jiných řízení, či známých obecně. Pokud tedy soud má k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady *non-refoulement* a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. (...) Ve věcech mezinárodní ochrany totiž existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat (...). Soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip *non-refoulement* vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č.j. 7 Azs 79/2009 – 84, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS).

Zdejší soud je tedy při obecné známosti aktuální vnitřní bezpečnostní situace na Ukrajině povinen vyhodnotit, zda jsou dány důvody pro neaplikování ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.,

tedy zda má přihlížet i ke skutečnostem relevantním pro možné udělení doplňkové ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. K této problematice NSS v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011 – 131 uvedl, že „[k]rajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. (...) Dostatečné záruky pro respektování zásady *non-refoulement* budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“

Vzhledem k obecně známé aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce (alespoň v některých částech), není důvodu pochybovat o tom, že se jedná o skutečnost, která může mít z hlediska naplnění podmínek doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu relevanci, přičemž žalobce ji, objektivně vzato, nemohl uplatnit již v předchozím řízení před žalovaným.

Žalobci nicméně nic nebrání v tom, aby neprodleně poté, co obdrží tento rozsudek zdejšího soudu, učinil u příslušného útvaru cizinecké policie nebo v přijímacím středisku (viz § 3a zákona o azylu) prohlášení o mezinárodní ochraně. Za této situace bude žalovaný povinen umožnit mu, v souladu s § 10 zákona o azylu, podat novou žádost o mezinárodní ochranu (novelou zákona o azylu, provedenou zákonem č. 379/2007 Sb., byla z § 10 zákona o azylu vypuštěna dvouletá lhůta, před jejímž uplynutím nebylo možné opakovaně žádat o mezinárodní ochranu). Pokud žalobce podá novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou bude opírat o změnu bezpečnostní situace v zemi původu, která vyšla najevo v nynějším řízení před krajským soudem, bude žalovaný povinen posoudit tuto žádost jako přípustnou minimálně v rozsahu takového tvrzení, a to právě z důvodu existence mezinárodního závazku *non-refoulement*, který musí být respektován.

Lze tak uzavřít, že ač v dané věci existují z hlediska mezinárodní ochrany nové relevantní skutečnosti, které nebyly v řízení před žalovaným zohledněny (neboť se v té době ještě nestaly), má žalobce dostatečné právní záruky pro to, že mohou být dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení, pokud takové řízení vyvolá. Případné nové rozhodnutí o takové žádosti by pak podléhalo soudnímu přezkumu.

Pouze pro úplnost lze dodat, že i kdyby žalobce novou žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal, není možné v případě, že by existovaly důvody znemožňující vycestování, realizovat jeho správní vyhoštění na základě stávajícího rozhodnutí o vyhoštění. Takový postup by byl totiž v rozporu s § 120a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o pobytu cizinců), dle něhož vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci (§ 101 správního řádu), po vyžádání nového závazného stanoviska žalovaného podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Případně nově vydané rozhodnutí o vyhoštění žalobce by bylo (po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení) taktéž možné napadnout správní žalobou. Pokud by žalovaný v závazném stanovisku dospěl k závěru, že vycestování

žalobce není možné, byla by poté policie povinná žalobci podle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vydat vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neměl ve věci úspěch; žalovanému správnímu orgánu pak náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Odměnu soudem ustanovené zástupkyni žalobce určil soud (dle soudního spisu) ve výši 6.800,- Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta ve výši 6.200,- Kč za dva úkony právní služby po 3.100,- Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání doplnění žaloby – § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a z částky 600,- Kč (tj. 2x náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. září 2015

JUDr. Dalila Marečková, v.r.
samosoudkyně

Rozsudek byl vyhlášen dne 30. 9. 2015 (§ 49 odst. 11, § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

Za správnost: Alena Léblová